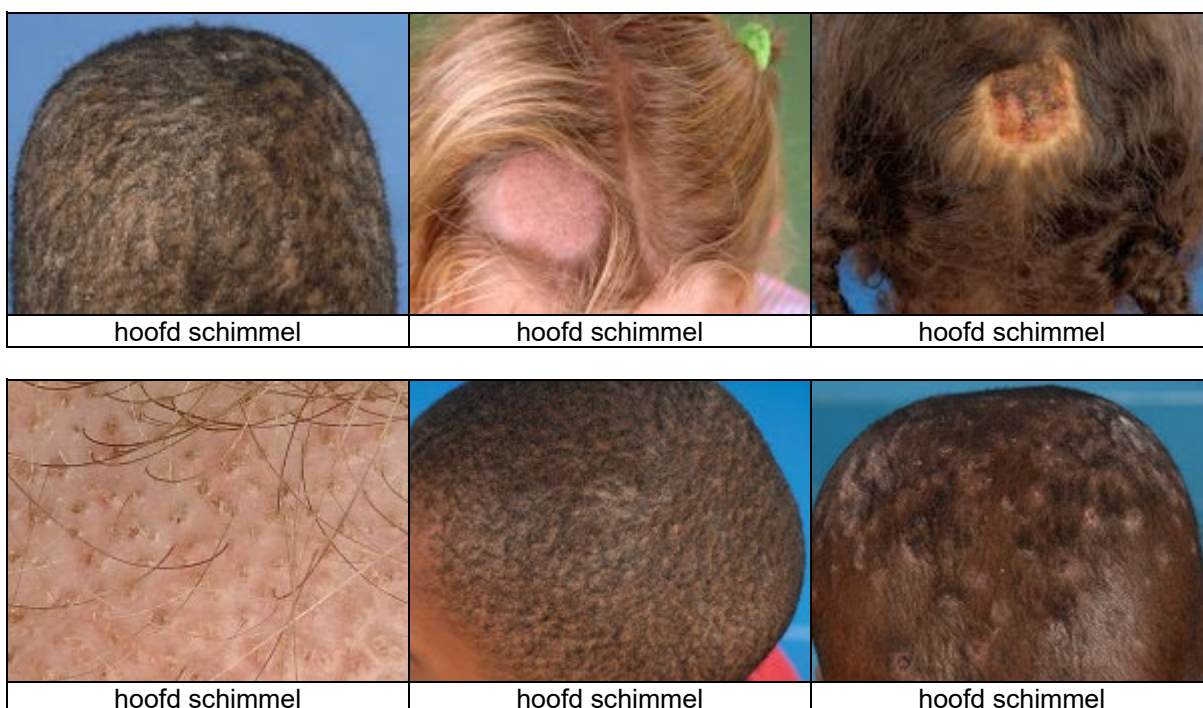

SCHIMMEL INFECTIE HOOFDHUID (TINEA CAPITIS)

WAT IS TINEA CAPITIS ?

Tinea capitis is een **schimmelinfectie van het behaarde hoofd** (hoofdschimmel). Tinea capitis komt vooral voor bij kleine kinderen (3 tot 7 jaar oud). Tinea capitis is zeer besmettelijk. De kinderen kunnen het oplopen op school, via contact met andere kinderen die het hebben, of door contact met (huis)dieren met een schimmelinfectie. Op scholen komt soms een epidemie voor, waardoor veel kinderen tegelijk besmet worden.

HOE ZIET TINEA CAPITIS ER UIT ?

Er zijn verschillende schimmelsoorten die de hoofdhuid en de hoofdharen kunnen infecteren, en die veroorzaken verschillende vormen van hoofdschimmel. Sommige schimmels veroorzaken één of enkele kale plekken met een lichte grijzige schilfering. Andere veroorzaken schilfering en haaruitval op het gehele behaarde hoofd. Er kunnen ook plekken ontstaan met puskopjes, korsten, roodheid en zwelling.

HOE KUN JE EEN SCHIMMELINFECTIE VAN DE HOOFDHUID OPLOPEN ?

Tinea capitis ontstaat door infectie met een **schimmel**. De belangrijkste veroorzakers van tinea capitis in Nederland zijn de schimmels *Trichophyton violaceum*, *Microsporum canis*, *Microsporum audouinii*, *Trichophyton tonsurans*, *Trichophyton mentagrophytes*, *Trichophyton rubrum*, *Trichophyton verrucosum*, *Trichophyton soudanense* en *Trichophyton schoenleinii*.

Schimmels zijn erg besmettelijk en kunnen worden overgedragen van mens op mens door contact met besmette haren, maar ook via kleding, hoofddeksels, stoelen in de bioscoop, autostoelen, beddengoed, handdoeken, kammen en borstels.

Na de grote vakantie kunnen er epidemieën op school ontstaan van schimmels die kinderen hebben meegenomen uit het buitenland, meestal uit Marokko en Turkije, soms uit Suriname en de Antillen. Via asielzoekers worden ook schimmelsoorten geïmporteerd uit Afrika (vooral Somalië en Ghana) en het Midden-Oosten. In Afrika komt hoofdschimmel veel vaker voor dan in Nederland.

Ook via contact met dieren (katten, honden, cavia's, runderen, schapen en geiten) kunnen schimmels worden opgelopen.

HOE WORDT VASTGESTELD DAT ER EEN SCHIMMELINFECTIE IS ?

De diagnose kan worden gesteld op het klinisch beeld, op hoe het er uit ziet. Er zijn bij kleine kinderen met kale plekken op het hoofd niet zoveel andere oorzaken te bedenken dan hoofdschimmel.

Woods lamp

Er kan worden gekeken met een lamp die ultraviolet A licht afgeeft (blacklight). Deze blauwe lamp wordt ook wel de **Woods lamp** genoemd. Sommige schimmels lichten groen op als ze (in een donkere kamer) worden belicht met de Woods lamp.

Microscopisch onderzoek

Er kunnen ook haren of huidschilfers worden losgetrokken en direct bekeken onder de **microscop**. Onder de microscoop kunnen schimmeldraden of schimmelsporen worden gezien in of op de haren, of op huidschilfers. Als ze niet te zien zijn kan het nog steeds tinea capitis zijn, want de schimmeldraden en sporen zijn niet altijd makkelijk te ontdekken onder de microscoop, en ze kunnen ook diep in de haarzakjes zitten.

Kweek op schimmels

Er kan een **schimmelweek** worden afgenomen, door een aantal haren los te trekken en op te sturen naar het lab. Een kweek op schimmels duurt lang, de uitslag is niet meteen bekend. Het kan wel 6 weken duren voordat de uitslag bekend is. Als het erg op een schimmelinfectie lijkt is het niet nodig om de uitslag af te wachten, er kan meteen een behandeling worden gestart met tabletten of capsules tegen schimmel. Bij twijfel en weinig klachten kan men ook afwachten tot de kweek bekend is. Uit de kweek komt of het een schimmelinfectie is, en ook welke schimmel het is.

HOE WORDT TINEA CAPITIS (HOOFDSCHIMMEL) BEHANDELD ?

Tinea capitis moet altijd met anti-schimmel middelen in de vorm van tabletten of capsules worden behandeld. Lokale middelen zoals anti-schimmel crèmes of lotions dringen niet goed door in de haren en in de haarzakjes. Er zijn verschillende anti-schimmel middelen (antimycotica) beschikbaar in Nederland zoals terbinafine, itraconazol, fluconazol en griseofulvine. De behandeling moet langdurig worden voortgezet (6 tot 12 weken).

Naast de behandeling met tabletten of capsules kan men ook de hoofdhuid nog behandelen met een lokaal middel zoals Nizoral (ketoconazol) hoofdgel, Selsun shampoo, of betadine jodium shampoo. Dit kan helpen om verspreiding van de schimmel tegen te gaan.

WELKE GENEESMIDDELEN ZIJN ER VOOR HOOFDSCHIMMEL ?

terbinafine

Volwassenen 1 maal daags 250 mg gedurende 4-8 weken.

Kinderen 4-6 mg per kg per dag gedurende 4-8 weken.

Dat komt ongeveer neer op:

10-20 kg: 62.5 mg

20-40 kg: 125 mg

> 40 kg: 250 mg

itraconazol

Volwassenen 1 maal daags 100 mg gedurende 4-8 weken.

Kinderen 5 mg per kg per dag gedurende 4-8 weken.

Dat komt ongeveer neer op:

0.5-2 jaar: 1 dd 1 caps à 39 mg

2-6 jaar: 1 dd 1 caps à 62,5 mg

6-12 jaar: 1 dd 1 caps à 100 mg

Voor kleine kinderen kan de inhoud van de capsules door de maaltijd of yoghurt worden gemengd.

fluconazol

Volwassenen 150 mg per dag gedurende 4 tot 8 weken.

Kinderen 6 mg per kg per dag gedurende 4 tot 8 weken.

Dat komt ongeveer neer op:

1-3 jaar (10-15 kg): 60-90 mg per dag.

3-6 jaar (15-20 kg): 90-120 mg per dag.

6-10 jaar (20-30 kg): 120-150 mg per dag.

> 10 jaar (> 30 kg): 150 mg per dag.

griseofulvine

Volwassenen 500-1000 mg per dag gedurende 6-8 weken, zonodig langer.

Kinderen: 10-20 mg/kg/dag gedurende 6-8 weken, zonodig langer.

Dat komt ongeveer neer op:

< 1 jaar (< 10kg): 125 mg per dag

1-3 jaar (10-15 kg): 200-300 mg per dag.

3-6 jaar (15-20 kg): 300-400 mg per dag.

6-10 jaar (20-30 kg): 400-500 mg per dag.

> 10 jaar (> 30 kg): 500 mg per dag.

Als ondersteunende behandeling, tegen verspreiding sporen:

Nizoral (ketoconazol) hoofdgel.

Selsun shampoo.

Betadine jodium shampoo.

WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN ?

Met een goede behandeling, voldoende lang volgehouden, zal de schimmelinfectie genezen. Daarna komt het meestal niet nog een keer terug. Schimmelinfecties van het behaarde hoofd op volwassen leeftijd zijn zeldzaam, maar het kan wel. Vooral als er een gestoorde afweer is, zoals hiv-infectie of gebruik van afweer-onderdrukkende geneesmiddelen.

WAT KAN IK ZELF NOG DOEN ?

Zorg ervoor dat de behandeling met tabletten goed wordt uitgevoerd en dat de kuur helemaal afgemaakt wordt, ook als het lijkt alsof de klachten al over zijn. Diep in de haarzakjes en in de haren zelf kunnen nog schimmelsporen aanwezig zijn waaruit de schimmel kan terug groeien.

Verspreiding binnen een gezin kan worden voorkomen met hygiënische maatregelen. Borstels en kammen moeten gedesinfecteerd worden en mogen niet gedeeld worden met anderen. Beddengoed, handdoeken, en kleding moeten ook niet gedeeld worden en moeten op minstens 60° C gewassen worden. Autostoelen goed stofzuigen. Eventuele hoezen wassen. Opletten of gezinsgenoten ook besmet zijn, zo ja dan moeten deze ook worden behandeld. Huisdieren met huidafwijkingen moeten door de dierenarts behandeld worden.

MOET IK MIJN KIND THUISHOUDEN ALS HET TINEA CAPITIS HEEFT ?

Dat is niet nodig. Het is voldoende om te zorgen dat de hoofdschimmel behandeld wordt. Wel is het nodig om de school in te lichten. Als er veel gevallen tegelijk zijn kan de schoolleiding besluiten om maatregelen te nemen zoals goed nat reinigen, verkleedkleden wassen op 60 °C, kinderen nakijken, ouders waarschuwen, etc.

